

MÅNEDENS KRONIKK

ANDREAS SKOLLEVOLL:

Diakoniens theologiske begrunnelse

Sokneprest Andreas Skollevoll er sokneprest i Harstad. Før den tid var han kretssekretær i NKUF, sokneprest i Senja og en tid fakultetssekr. ved MF. Foredraget ble holdt på prestekurset i diakoni, arrangert av Nord-Hålogaland diakoniuutvalg siste høst.

Det har i de senere år vært atskillig diskusjon omkring det tradisjonelle, kirkelige diakonibegrepet og den innarbeidede diakonale praksis. Kritikerne har pekt på at begrepsrammen er for snever. Diakoni er mer enn pleie av syke og gamle, og mer enn omsorg for fattige og nødlidende. Diakoni er i videste forstand tjeneste for og blant mennesker, er det blitt sagt. Ut fra en slik betraktning måtte vil man kunne hevde at også den sosiale omsorg fra samfunnets side er diakoni. Og det samme gjelder selvsagt da de humanitære hjelpeorganisasjoners innsats blandt katastroferammede og lidende mennesker.

Det er dessuten slått til lyd for at diakonibegrepet bør utvides betraktelig også innenfor kirvens eget aktivitetsområde. Ungdomsdiakoni tales og skrives det nå om. Otto Hauglin holdt f. eks. et foredrag over emnet på Diakonilandsmøtet i Bodø 1972. Og i «Vårt Land» for 13. og 14. aug. d. å. har Asbjørn Kvalbein to kronikker om «Kristen kommentardiakoni».

Denne utvidelse av diakonibegrepet i kirkelig sammenheng begrunner man gjerne med å henvisе til at diakonía er et overordnet begrep i NT. En så dyktig mann som Bertil Gårtner — nærværende biskop i Göteborg — har i en bibelteologisk innledning til et større utredningsarbeide, «Tjänsten å nästan», som er foretatt om diakoniens plass i Svenska yrkan, dokumentert at begrepet omfatter både Kristi frelsesgjerning for oss og menighetens og den enkeltes glade tjeneste som respons på Guds diakonia.

Den iakttagelse han har gjort er god og nyttig. Men man bør likevel vokte seg for å trekke for vidtgående slutninger av den i enkeltheter. At diakonía er et ntl. hovedbegrep forhindrer nemlig ikke at menighetstjenerne, synes å utgjøre en spesiell diakonal gruppe som nevnes etter og later til å rangere under tilsynsmennene, (Kfr. Filipp. 1.1 med 1. Tim. 3,1-10).

Dette peker faktisk i retning av at diakonía-

begrepet i NT likevel får en praktisk avgrensning gjennom diakonatet.

Det vil derfor være hensiktmessig at vi under behandlingen av diakoniens theologiske begrunnelse først forsøker å si noe om

Diakoni som theologisk begrep.

I denne forbindelse er det nødvendig å gjøre oppmerksom på at verbet diakonein bare er et av flere uttrykk for den tjenende holdning og handling som er så karakteristisk for kristendommen. Foruten diakonein kommer her også både latrèvein og doulèvein i betraktnsing. Unntaksvis også leitourgein. (Kfr. Rm 15,27; Act. 13,2 og Hbr. 10,11).

Den profane betydning av latrèvein er å tjene for betaling. I religiøs sammenheng betyr det å gjøre tempeltjeneste, eller å tjene Gud ved sin gudsdyrkelse. (Kfr. Mt 4,10; Rm 1,9; Hbr. 9,14 og Apok. 7,15).

Doulèvein betyr generelt å tjene som trell eller slave under en herre. Og religiøst betyr det å tjene med Gud eller Kristus som herre og oppdragsgiver. (Kfr. Mt. 6,24; 1. Tess. 1,9; Rm 12,11 og Koloss. 3,24).

Dōulos er det tilsvarende substantivet, og slik er tilfellet alltid i NT. Annerledes er det i Septuaginta. Der brukes gjerne substantivet pais = dreng, tjenestegutt — istedet for dōulos. (Kfr Es. 41,9; 42,1; 44,21; 49,6). Men dōulos forekommer også noen ganger. (Kfr. Es. 49,5; Dan. 6,21; Hagg. 6,23 og Mal 1,6).

Derimot har det, tross iherdig leting, ikke lykkes meg å støte på substantivet diákōnos i Septuaginta, heller ikke verbet diakonein. De substantiver som benyttes der er — som nevnt — pais og dōulos, og de verbale uttrykk alternerer mellom dolévein og latrèvein.

Disse overveielser bringer oss da foreløpig til den slutning at *diakonibegrepet*, slik vi har lært det å kjenne, nøye er knyttet til det religiøse liv og den livsform som har sin basis i Kristi menighet på jorden.

Etter min oppfatning vil det derfor være en ufruktbar problemstilling og spilt møy om man forsøker å teorisere og filosofere omkring et diakonibegrep som skal ha almen gyldighet forut for uavhengig av det åndssamfunn som Kristus er opphavsmann til. Det vil med andre ord ha

iten mening å operere med en diakoni-ideologi som ikke kan utledes av NT. Søker vi en teologisk begrunnelse for diakonien, så må vi søke den der. er en ntl. forekomst, og ut fra en ntl. sammenheng blir det så vår oppgave å arbeide oss fram mot en mest mulig saksverende forståelse av diakonibegrepet.

I den forbindelse vil det være fruktbart å se litt nærmere på hvordan de nevnte komponenter i diakonibegrepet blir brukt, i hvilken sammenheng de opptrer, hvor ofte, og i hvilken betydning. Samtidig vil det være av stor viktighet for en rett forståelse, at sakskomplekset diakonía/diakoneîn/diákonos blir sammenliknet med og satt i forhold til saks-trioen: latréein/douléein/dóulos. Og den oppgaven tar vi omgående fatt på:

Jeg nevnte innledningsvis at en så fremragende ntl. forsker som Bertil Gärtner har dokumentert at diakonía/diakoneîn er et overordnet begrep i NT.

Til orientering kan jeg da nevne at diakonía forekommer 1 — én — gang i evangelielitteraturen, (Lk. 10,40), mens ordet i de øvrige ntl. skriftene forekommer 31 ganger, og hyppigst i brevsamlingen etter Paulus. Betydningen varierer alt etter i hvilken sammenheng det opptrer. I Lk 10,40 betyr det oppvarming eller bevertning. I Acta 1,25 derimot går det helt generelt på apostelgjerningen til de tolv. Og Paulus bruker det samme ord i Rm 11,13 om sin aposteltjeneste blant hedningene. I 2. Kor. 5, 18-20 bruker han det i en litt snevrere betydning, nemlig om den tjeneste som består i å bære fram ordet om forlikelsen, hee diakonía tēēs katallagēēs, ordets eller forkynnelsens tjeneste.

Og enda mer snevrer han det inn når han i Rm 15,31 med sin tjeneste sikter til sitt ærende til Jerusalem, hans reise dit for å overbringe den pengegave fra Makedonia og Akaia til de fattige blant de hellige i modermenigheten, en slags kirkens nødhjelp i urkirkelig tid. (Kfr. Hbr. 6,10).

Bildet blir omrent det samme om vi tar for oss verbet diakoneîn. I evangeliene møter vi ordet 20 ganger; 17 ganger hos synoptikerne, 3 i Johannesevangeliet. Dessuten er det å finne 14 ganger i de øvrige ntl. skriftene; 2 ganger i Acta, 3 ganger i 1. Pet., mens de resterende 9 fordeler seg på Paulusbrevene.

Også her finner vi betydningen oppvarte, beverte, gå til hånde. (Mt. 4,11 og 8,15, samt i parallele steder hos Mk og Lk).

Subjekt er i et tilfelle engelene; i et annet Peters svigermor. Objekt — eller rettere sagt hensynsledd — er i begge tilfelle Jesus. Dessuten hører vi i Mt 27,55 om kvinner som hadde fulgt ham fra Galilea og tjent ham.

Mer interessant er det imidlertid at det både hos synoptikerne og i Johannesevangeliet finnes uttalelser av Jesus hvor verbet diakoneîn forekommer, og hvor det har en videre betydning.

Og særlig bemerkelsesverdig er det at Jesus ifølge synoptikerne anvender ordet på seg selv i forholdet til menneskeheten.

Så både etter Mt og Mk, hvor Jesus sier at «Menneskesønnen ikke er kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv til en løsepenger for mange». (Mt. 20,28; Mk 10,45).

I samme retning går ordet i Lk 22,27, hvor Jesus sier: «Hvem er størst, den som sitter til bordet, eller den som tjener? Er det ikke den som sitter til bordet? Men jeg er blitt som en (som) tjener iblant eder».

I en stilling for seg står Jesu ord i Joh. 12,26: «Om noen tjener meg, han følge meg; — om noen tjener meg, ham skal Faderen ære.»

Her kan det se ut som om Jesus selv forutsetter å bli gjort til objekt for diakonal behandling av sine disipler.

Og en slik tolkning kunne vel eksegetisk forsvaras. — Særlig med tanke på den ildprøve han sto umiddelbart foran, kunne han trenget til all mulig støtte fra sine disipler. Det heter da også i det nærmest påfølgende vers, Joh. 12,27: «Nu er min sjel forferdet, og hva skal jeg si? Fader, frels meg fra denne tiden! Dog nei, derfor er jeg kommet til denne tiden.»

En riktigere tolkning må det nok derfor likevel være at dersom noen vil tjene ham, så må det være ved å fortsette hans kallsarbeide. Slik er da også det å tjene Kristus som diakon blitt forstått av Paulus. Her skal bare nevnes ordet i Koloss 1,7 — hvor Paulus omtaler Epafras som «en tro Kristi tjener for eder, (diákonos tōu Christōu hypér hymōōn). Og merk de to siste ordene: for eder, (hypér hymōōn)! Likeså Efes 6,21, hvor Tykikus omtales som «en tro tjener i Herren», (pistōs diákonus en Kyriōō).

Nevnes kan også ordet i 1. Tess 3,2, hvor det heter om Timoteus at han er «Guds tjener i Jesu Kristi evangelium», (diákonos tōu Theōu en tōo evangeliōō tōu Christōu), så etter en ganske godt bevitnet tekstvariant. Og på like linje kan anføres omtalen av ham i 1. Tim. 4, 6 som «en god Jesu Kristi tjener», (kalōs diákonus Christōu Jesōu), i egenskap av lærer og underviser for brødrene.

Og nå tilbake til verbet: Slik brukes også diakoneîn i NT for øvrig, både i generell og mer spesiell betydning. (Kfr. 1. Pet. 1,12; 4,10 og 1. Tim 3,10).

Sammenfattende må vi etter dette kunne si:

Sakskomplekset diakonía/diakoneîn/diákonos frembyr et diakonibegrep som spenner over et ganske stort register av enkeltfunksjoner, hvor Jesus bare unntaksvis og i mindre betydningsfulle sammenhenger mottar diakonale ytelsjer, som i Betania og i Peters hus, og hvor det for øvrig er en hovedsak å stå i et tjenende forhold til mennesker, især dem som på en eller annen

Forts. side 267.

Diakoniens teologiske begrunnelse

Forts. fra side 261.

måte leder nød, og å gi — om nødvendig — av omsorg for deres timelige og evige velferd endog sitt liv etter Kristi eget eksempel.

Men selv etter dette er ikke diakoni som teologisk begrep tilfredsstillende bestemt og beskrevet. Vi savner fremdeles en konfrontasjon med sakskomplekset latrévein/doulévein/doulos.

For de to verbenes vedkommende får vi nåye oss med å henvise til hva vi tidligere har sagt om deres betydning.

Bare dette i tillegg: Latrévein forekommer i NT 20 ganger; doulévein 24.

Derimot skal vi se litt nærmere på doulos. Ordet forekommer ca. 120 ganger i ulike forbindelser, nokså likelig fordelt på 22 av de 27 skriftene NT består av.

Kvantitativt er det altså tjenerbegrepet doulos som synes å være det overordnede i NT. Men det kan også sies mer om samme sak: Doulos-begrepet står også i teologisk henseende meget sterkt i NT. Og det bør ikke forundre. For grunnlaget er lagt allerede ved Ebed-Jahve-begrepet i GT, det som altså i Septuaginta konsekvent er oversatt med enten paîs- eller doulos mōu, (min tjener), det vil si: paîs tōu Kyriōō, doulos tou Kyrioo, (Herrens tjener).

I følge apostolisk og urkristelig tro var Jesus den Guds tjener som profeten Esaias bl.a. hadde sunget om i sine sanger.

(Kfr. Joh. 13, 14-16, hvor det av sammenhengen fremgår at Jesus under fotvaskingen påtok seg en doulos-oppgave, et trellearbeid). Og denne Jesus hadde jo sagt til sine apostler: «Likesom Fareren har utsendt meg, sender jeg eder». (Joh. 20,21).

Hva kunne så være mer naturlig enn at de gjikk hen og kalte seg Kristi tjener? Han var jo deres Kyrios og de hans dôuloi. NT er fullt av vitnesbyrd om at det var den siden ved deres kristenliv de var mest opptatt av. Som Kristi treller presenterte de seg, den ene etter den andre:

1 Rm 1,1 heter det: «Paulus, Jesu Kristi trell (doulos), kalt til apostel, utkåret til å forkynne Guds evangelium».

Men han nøyet seg ikke med å presentere seg selv som Kristi trell. Det samme gjorde han med sine medarbeidere. Så med Timoteus, (2. Tim 2, 24), og så med Epafras, (Koloss 4,12).

Også Peter presenterte seg om «Jesu Kristi trell og apostel», (2. Pet. 1,1). — Jesu kjødelige brødre, Jakob og Judas, gjør det samme, aposteltittelen unntatt: «Jakob, Guds og den Herre Jesu Kristi trell», (Jak. 1,1); «Judas, Jesu Kristi trell og Jakobs bror», (Jud. 1,1).

Og i sitt 1. brev omtaler Peter brevets addresster, nemlig «de utlendinger som er (var) spredt omkring i Pontus, Galatia, Kappadokia, Asia og Bitynia» — som *Guds treller*, (1. Pet. 2,16).

Disse Guds treller omtaler han samtidig som «frie», paradoksalt nok. Det vil si mennesker som ved sin bundethet til Gud har fått frihet til «å gjøre det gode», og «ikke som de som har friheten til ondskaps skjul», (1. Pet. 2,15-16).

Og om vi nå bruker Epafras som eksempel, han som av apostelen Paulus både er kalt en Kristi trell og en Kristi diakon, (kfr. Koloss 4,12 og 1,7), så kunne det kanskje gå an å gi følgened beskrivelse av diakoni som teologisk begrep:

Diakoni er tjeneste for og bland mennesker i et forhold hvor de som tjener og de som blir betjent står på like linje, og hvor den diakonale innsats er en følge av at man har en Herre over seg, som både kaller, driver og dyktiggjør til tjeneste.

Kortere formulert: *Diakoni er tjeneste av mennesker bland mennesker for Kristi skyld.* (Kfr. Mt. 25,44).

Doulos-doulévein-funksjonen er altså primær i forhold til diakonus/diakonein-funksjonen. Det sistne følger av det første. Ikke omvendt.

Etter denne litt omstendelige analysen av diakoni som teologisk begrep, går vi videre og spør om det i NT finnes spor av

Diakoni som spesiell menighetsfunksjon.

Svaret på det spørsmålet er nemlig ikke uten videre gitt med det som hittil er sagt. Det kunne meget vel tenkes at den bestemmelse vi har gitt av diakoni som teologisk begrep, lot seg omsette i praksis gjennom enkeltindividet, uten noen direkte tilknytning til det fellesskap av troende mennesker som kalles *menigheten*.

Er det da denne individuelle diakonale praksis som synes å være reglen i NT? Eller kommer menigheten som sådan også i denne sammenheng inn i bildet? Med andre ord: Finnes det noen *teologisk begrunnelse for diakoni som spesiell menighetsfunksjon?*

Igjen er vi nødt til å trekke fram en del skriftmateriale og anlysere det nærmere. Skriftavsnitt som her særlig kommer i betraktning er Rm 12, 6-8; 1. Kor. 12,4-11; 1. Tim. 3,8-13 og Filipp 1,1. Til belysning kan også beretningen i Acta 6, 1-6 trekkes inn.

Tar vi for oss Rm 12 og 1. Kor. 12, kan man kanskje ved første øyekast få inntrykk av at det diakonale engasjement er en sak for den enkelte. Det tales jo på begge steder om individuelle nådegaver, charismata, (Rm 12,6), og personlig åndstrrustning, pnevmátika, (1. Kor. 12,1).

Men dermed er det ikke sagt at diakoni bare er en privatsak. Det ville være en forhastet slut-

ning. Den eneste sikre slutning vi kan trekke av dette er at personlig tro og charismatisk utrustning er en forutsetning for å utøve diaconi i ntl. forstand. Men det utelukker jo på ingen måte at det diakonale engasjement i ntl. tid var en funksjon av menigheten som sådan.

Undersøker vi forholdet nærmere på grunnlag av Rm 12 og 1. Kor 12, viser det seg tvert imot, ut fra sammenhengen, at det er *menigheten* det dreier seg om.

Særlig klart går dette fram av Rm 12, 4-5. For der sier Paulus at «likesom vi har mange lemmer på et legeme, men ikke alle lemmene har samme gjerning, således er vi mange ett legeme i Kristus, men hver for seg er vi hverandres lemmer». Og «vi mange» som er «ett legeme i Kristus», det kan jo ikke godt forstås som noe annet enn menigheten.

Også enkelheter i teksten peker i samme retning:

«La oss, om vi har profetisk gave, bruke den — eller om vi har en tjeneste, ta vare på tjenesten, eller om en er lærer, på lærdommen, eller om en skal formane, på formaningen; den som utdeler, gjøre det med ærlig hu; den som er forstander, være det med iver; den som gjør barmhjertighet, gjøre det med glede!» (v 6-8). Og i alle fall: Det var en lokalmenighet han skrev dette til, selveste menigheten i Rom.

I denne rekken av menighetsfunksjoner merker vi oss da at diakonien er nevnt. Og når så er tilfelle, da må det være fordi den allerede på det tidspunkt var utsikt som en tjenergjerning i spesiell forstand. Likevel ikke slik å forstå at diaconi begrenset seg til utelukkende ett bestemt gjøremål. Det står uttrykkelig i Rm 12,7 at «om vi har en tjeneste», da la oss «ta vare på tjenesten!» — Deri ligger jo at det innenfor det diakonale område fantes flere oppgaver. Og nettopp det sier Paulus i 1. Kor. 12,5 at det var: «Det er forskjell på tjenester», det vil si: der er ulike tjenester, «men Herren er den samme.»

Hvilke tjenester det konkret kan ha dreiet seg om, er det derimot ikke så lett å bli klar over ut fra Rm 12 og 1. Kor. 12. Men det ligger nær å anta at utdeling (av levnetsmidler) og utøvelse av barmhjertighetsgjerninger, som nevnt i Rm 12,8, må komme i betraktning. Likeså helbredende virksomhet og hjelpetiltak, som nevnt i 1. Kor. 12,28. Muligens også såkalte undergjerninger eller kraftige gjerninger, som nevnt i 1. Kor. 12,10 og 28.

Positivt vet vi at både Stefanus og Filipp, som begge var diakoner, gjorde undergjerninger og tegn og helbredet syke, (Acta 6,8 og 8,6-7). — Og i alle fall er alt dette diakonale gjerninger som det må forutsettes at de kristne på den tid fant det naturlig å gå inn i — med Ham som forbilde som fikk det vitnesbyrd at «han har gjort alle ting vel».

nien so
i maked

Og s
holdt m
da blir
nighetsl

Men
hetstjer
stiller a
om mer
verdige,
vin, ikke
har troe

Videre vel vi helt sikkert ifølge Acta 6,1 ff at «da de gresktalende jøder gav seg til å knurre mot hebreerne over at deres enker ble satt til side ved den daglige utdeling, da kalte de tolv hele disippelskaren sammen og sa: Det er ikke tilbørlig at vi forlater Guds ord og gjør tjeneste ved bordene; utse derfor iblant eder, brødre, syv menn som har godt vitnesbyrd, fulle av Ånd og visdom! Dem vil vi innsette til å røkte dette verv; vi derimot vil holde ved i bønnen og ordets tjeneste.»

Så ble da syv menn valgt, og de ble stilt fram for apostlene, som ba for dem og la sine hender på dem.

De fikk altså en høytidlig innvielse til en ganske bestemt diakonal gjerning.

Denne beretningen fra den aller første tid i urmenigheten turde vise at diaconi som en spesiell, organisert menighetsfunksjon ved dertil innveide menighetstjenere, ikke hviler på løst grunnlag, men tvert i mot er godt teologisk fundert.

Og trekker vi så inn i våre overlegnngier også Filipp 1,1 og 1. Tim. 3,8-13, da forsterkes i høy grad inntrykket av denne spesielle form for diaconi, diakonatet, har stått sterkt i den tids menigheter.

I Filpperbrevet nevnes episkopoi og diákonoi sammen; og det er få, om overhodet noen, grunner for å tro at de er nevnt sammen fordi de gjorde det samme. Sammenstillingen er mye mer et vitnesbyrd om den betydelige posisjon diako-

nien som spesielle menighetsfunksjon hadde fått i makedonske menigheter. (Kfr. 2. Kor. 8,1 ff).

Og ser vi nærmere på 1. Tim 3,8-13, sammenholdt med de foregående vers i samme kapittel, da blir det helt klart at en tilsynsmann og en menighetstjener hadde ulike oppdrag.

Men fordi såvel tilsynsmannens som menighetstjenerens gjerning er av så stor betydning, stiller apostelen strenge krav til dem begge. Og om menighetstjenerne heter det at «de skal være verdige, ikke tvetungedé, ikke tilbøylige til megen vin, ikke lystne etter egen vinning, sådanne som har troens hemmelighet i en ren samvittighet.»

Og apostelen føyer til: «Også disse skal først prøves; deretter skal de tjene i menigheten (utøve diakoni), om de er ulastelige.»

Så ser vi da også i lilleasiatiske menigheter, Timoteus oppholdt seg i Efesus da 1. Timoteusbrev ble skrevet, var diakoninen som spesiell menighetsfunksjon ved dertil prøvde og innviede menighetstjenere, diakonatet, fast etablert.

Og hermed skulle også den *teologiske* begrunnselser for en tilsvarende menighetsdiakoni idag være desto sterkere fundert.

Forts. neste nr.

LEDIGE STILLINGER

KLOKKER/DIAKON I RYGGE MENIGHET

Stilling som klokke/diacon i Rygge menighet er ledig, og ønskes besatt av diacon med sosionom-/sykepleiekompesanse. Stillingen er plassert i lønnsklasse 14 + kr. 3.200,00 for uregelmessig overtid. Skyssgodtgjørelsen er kr. 5.500,00 pr. år. Til stillingen hører leilighet i ny terasseblokk, på 4 rom og kjøkken for kr. 570,00 pr. mnd. Stillingen er innlemmet i pensjonskasse og det må fremlegges helseattest av ny dato ved søkeren. Det er 3 måneders gjensidig oppsigelse. Foruten å gjøre tjeneste som klokke ved gudstjenester, vielser og begravelses, har diaconen eget kontor i rådhuset. Kontortid 4 dager i uken. Arbeidet består i oppsøkende virksamhet blant forskjellige grupper mennesker, bl.a. handicappede, alkoholikere, eldre o.a. Menigheten har eget diakonat som skal være et rådgivende organ for diaconen. Egen instruks følger stillingen.

Nærmere opplysninger ved henvendelse til diaconikonsulent Jan Fr. Lund, Voldskogen 2 b, 1580 Rygge, tlf. (032) 60 571. Søkeren sendes Rygge menighetsråd v/fullmektig Sven Hovden, Ekholtveien 74, Ekholt, 1500 Moss.

KIRKENES SYKEHUS SØKER:

Avdelingssykepleier til fødeavdelingen og 2 jordmorsykepleiere snarest eller senere.

Oversykepleier og spesialsykepleier til operasjonsavdelingen. Oversykepleier/undervisningsleder, 1 avdelingssykepleier og 2 spesialsykepleiere til anestesiavdelingen, for tiltredelse snarest eller senere.

Ny fødeavdeling, operasjons- og anestesiavdeling ferdig til innflytting 1. halvår 1976.

1 spesialsykepleier til røntgenavdelingen — nyopprettet stilling. Ny røntgenavdeling ferdig til innflytting ved årsskiftet 1975/76.

Offentlig godkjent sykepleiere til kirurgisk, medisinsk og geriatrisk avdeling.

Lønn etter offentlig regulativ mellom NSF og NKS.

Reiseutgifter dekkes etter gjeldende regler. Stipendieordning og ferietilskott. Intern undervisning for sykepleiere.

Lilighet, hybelleilighet, møblert skaffes. Helseattest av ny dato kreves.

Søknad sendes Forstanderinnen som også kan kontaktes personlig vedrørende stillingene over tlf. (085) 91 701, postadresse 9901 Kirkenes.